

קורס ACI מספר 5: כיצד עובדת קארמה?

על פי שיעוריו של גשה מייקל רואקי'

עריכה תרגום והגשה על-ידי

לאמה דבורה-הלה

סתיו 2003

שיעור 9, חלק א'

(מנדלה)

(מקלט)

מהקלה: מדברת חיה מתל אביב. רציתי לשאול איך לטהר מעשה של כעס כנגד בודהיסטווה, כאשר מה שהבנתי שבעצם אנחנו לא יכולים לדעת מיהו בודהיסטווה, ולכן אם היה כעס גדול, אז יכול להיות שהוא הופנה כנגד בודהיסטווה, ואז זה פגע בשורש החסד.

המורה: מכיוון שאנחנו לא יודעים מיהו בודהיסטווה, ומאוד יכול להיות שהכעס שלנו הופנה כנגד בודהיסטווה, וזה צריך להיות כעס מאוד גדול כדי לחתוך את שורש החסד. אז העצה היא כמובן לטהר כל צורה של כעס, כל מקרה של כעס, כלפי כל אדם. ובסופו של דבר, כדי שנוכל ליהנות מן הפירות של החסד שלנו אנחנו חייבים לטהר הכל. מגיע רגע שאי אפשר להשאיר שום דבר לא מטוהר. וזה יבוא! זה פשוט תהליך. אז התשובה בקיצור שכל מעשה כעס צריך לטהר.

כן, האם יש עוד שאלות?!

חמישה מעשים מיידיים

אז הנושא של השיעור היום: יש חמישה מעשים שמוזכרים באבהידהרמה קושה ומקובלים על כל הזרמים למעשה, רק שבאבהידהרמה קושה עוסקים בהם בהרחבה במיוחד. אלו חמישה מעשים שנקראים: "מיידיים", **חמישה מעשים מיידיים**, שהם חמורים במיוחד. והשיעור היום מוקדש לנושא הזה.

חשוב להכיר אותם. חלקם אנחנו לא יכולים לעשות בימינו אלו, אבל אנחנו יכולים לעשות גירסה מוקטנת שלהם שגם היא חמורה מאוד. פשוט נעבור עליהם היום. אז היום שיעור בנימה כבדה קצת על המעשים הקשים; אנחנו נתקן את זה בשיעור הבא.

1. המעשה הראשון [והשני]

མཇུག་པོ་ལྟར་

Ma supa

2.

པ་ཇུག་པོ་ལྟར་

Pa supa

אז *Ma* פירושו אימא

- *Pa* פירושו אבא

- *supa* פירושו להרוג.

אז ביחד זה **להרוג את ההורים**, את האימא או את האבא.

אז זה אחד מהמעשים החמורים ביותר שאדם יכול לעשות, ואם זה קורה - הגלגול הבא כאמור הוא בגיהנום. ובאבהיזהרמה קושה זה קצת כמו בתלמוד, מתעוררות כל מיני קושיות: מה במקרה כזה מה במקרה כזה, ויש כל מיני דעות ופרשנויות ודיאלוגים וויכוחים.

מי נחשבת לאימא?

אז למשל שאלה נורא מעניינת באבהיזהרמה קושה (עכשיו תזכרו שהאבהיזהרמה קושה נאספה אולי כמעט לפני אלפיים שנה¹). מישהו שואל: מה קורה אם יש ביצית של אישה שהופרתה והועברה לגופה של אישה אחרת, מי זאת עכשיו האימא? לצורך השאלה, אם אדם אחר כך הורג את אחת הנשים האלה, או את שתיהן, אם הילד הורג, אז מי מהן נחשבת האימא לצורך העבירה הזאת? בשבילי כמובן מאוד מעניין שבכלל עוסקים בשאלה הזאת לפני אלפיים שנה, של להעביר ביצית מופרית מאישה אחת לאישה אחרת.

התשובה זה שהאם, לצורך העבירה, זאת האם הביולוגית זו שנתנה את הביצית. זאת אומרת, זה כבר נותן אינדיקציה:

זה לא חשוב בכלל אם ההורים היו הורים טובים או לא טובים, אם הם התייחסו יפה לילד או לא התייחסו יפה לילד, אם טיפלו בו טוב או לא טיפלו בו טוב. זה חשוב, אבל לא לצורך החומרה של המעשה הזה.

והסיבה [היא] שההורים הם אלה שנתנו לנו את הגוף הזה, ובלי הגוף הזה אין לנו דרך להגיע להארה. ולכן לפגוע במקור של הגוף הזה, זה במובן מסוים לפגוע בהארה שלנו.

ואני מקווה שקבלתם כבר את התחושה מכל הדיונים שהיו לנו עד עכשיו, שככל שאנחנו יותר קרובים להארה, או לגורמים של הארה, או למורים שיכולים להביא אותנו להארה, או לדעהרמה שיכולה להביא אותנו להארה – ככל שמתקרבים לשם נהיה חם חם חם ולוהט, ופגיעה בכל דבר שקשור להארה נושאת עמה קארמה מאוד כבדה עבורנו. אז זה המעשה הראשון.

כאמור צריך להיות מאוד זהירים במיוחד אם יש לנו הורים מזדקנים והרבה פעמים הם חולים והרבה פעמים הם סובלים מאוד, אני מדברת עם אנשים שקשה להם עם ההורים המזדקנים, הטיפול מאוד קשה, מקשה על חייהם. ויכולים להגיע על סף של אפילו מחשבה של "הלואי והייתי יכול להיפטר ממנו או להיפטר ממנה" - אפילו שם נורא מסוכן. לא להתקרב אפילו בכלל לכיוון הזה! אפילו לא לחשוב ככה.

בעצם מנינו שניים:

1. להרוג את האימא
2. ו- להרוג את האבא

זה שני מעשים.

ואנחנו מונים אותם עכשיו לאו דווקא בסדר החומרה שלהם, אחר כך נדבר על סדר החומרה שלהם.

שאלה: לגבי ההורים - לימדת אותנו שכל יצור חי שמסביבנו הוא בעצם הורה שלנו, אז השאלה היא אם להתייחס להורה המידי שלנו בגלגול הזה, או למי?

מורה: המעשה המידי שדיברנו עליו היום מבוצע כנגד ההורים הביולוגים בחיים האלה. כמובן שאם אנחנו זוכרים את השלבים של הבודהיציטה אנחנו צריכים לפתח את הראייה של כל אדם כאימא שלנו וכך הלאה. אבל כשמדובר על מעשה מידי, מדובר על ההורים הביולוגים בחיים האלה.

¹ הערכה יותר מדויקת היא לפני כ-1600 שנה, במאה הרביעית לספירה.

3. עכשיו אנחנו עוסקים בשלישי:

དགའ་བཅོམ་གསོད་པ།

Drachom supa

supa זו אותה מילה שהיתה לנו קודם, פירושה להרוג.

ו- *drachom* זה המילה הטיבטית לארהט:

dra לבד פירושו אויב, ו-*chom* פירושו להשמיד.

אז ביחד *drachom* זה מי שהשמיד את האויב.

ומי זה האויב? האויב זה הנגעים הרוחניים שלנו. ו- *drachom* זה מי שהשמיד את הנגעים הרוחניים שלו וזה ארהט, זה מישוהו שכבר התגבר על סמסרה, שהוא כבר בנירוונה.

אז להרוג ארהט - מעשה חמור מאוד, מעשה שמביא אותנו ישר לגיהנום בתום החיים האלו.

4. המעשה הרביעי, תחזרו אחרי:

དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ།

Gendun gyi yen jepa

Ge ההברה הראשונה שיש לכם, זה ההברה הראשונה של *gewa*, שפירושו מעשה חסד.

gendun זה כינוי לסנגהה.

gyi זה מילת קישור

yen פירושו לשסע, לפצל

ו- *jepa* פירושו לעשות.

אז המעשה הזה הוא להביא לפיצול בסנגהה.

אנחנו נדבר תכף ביתר פירוט על הנושא הזה. לפני זה הייתי רוצה שתגמרו להעתיק את המעשה החמישי.

5. [המעשה החמישי] -

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་བྲག་འབྲེན་པ།

Deshin shekpay ku la ngensem kyi trak jinpa

למילה גוף יש *lu* שזה גוף של בן אדם, ו- *ku* זה גוף של בודהה, יש *Nying* שזה לב של בן אדם, *Tuk* שזה לב של בודהה, וכך הלאה וכך הלאה.

אז פה יש לנו:

Ku [גוף של בודהה]

La זה מילת יחס

sem - Ngensem פירושו מיינד, ו- *ngen* זה שלילי או רע. זאת אומרת מיינד עם כוונות שליליות, מיינד עם כוונה זדונית.

kyi שוב מילת יחס, מילת קישור

ו- *jinja* פירושו לקחת או להקיז

אם להגיד את זה כמשפט שלם, העבירה מספר חמש זה:

לנסות להקיז דם מגופו של הבודהה מתוך כוונה זדונית.

אז אתם שמים לב שאם קודם היה לנו להרוג את האבא, להרוג את האימא, להרוג ארהט, פה אין הריגה של הבודהה, ולמה זה? מכיוון שאי אפשר להרוג את הבודהה, גם אם רוצים אי אפשר להרוג את בודהה. אבל אפשר לנסות לפגוע בו, אפשר לנסות להקיז ממנו דם.

הדיון באבהידהרמה בעבירות האלה מצטט הרבה פרטים היסטוריים מתקופתו של הבודהה, דברים שקרו בתקופתו של הבודהה ונכנסו לתוך החמישה המעשים האלה כחמורים במיוחד. בין השאר יש סיפור:

לבודהה היה אח למחצה בשם דְוֹוְהֶדְטָה. (במקומות אחרים ראיתי שכתוב בן-דוד). הוא היה תלמיד של הבודהה, ובו-זמנית שנא אותו שנאה עזה והתקנא בו קנאה מאוד עמוקה. והגיע עד כדי כך שהוא ניסה לפגוע בבודהה וזרק עליו אבן שפגעה ברגל של הבודהה.

התוצאה של המעשים המיידיים

אז אי אפשר להרוג את הבודהה, כאמור, אבל אפילו לנסות להרוג את הבודהה הוא מעשה חמור שמיד מביא לתוצאה קשה ביותר. מה זה תוצאה קשה ביותר? זה, כאמור, נפילה לגיהנום. ובקורס הזה אנחנו לא נכנסים להרבה פרטים על הגיהנום, ובדרך כלל כשמלמדים בודהיזם במערב, המורים נמנעים מלהיכנס ליותר מדי פירוט על הגיהנום מכיוון שאנשים מאוד סקפטיים וזה נראה להם סיפורים, זה לא נראה להם מציאותי, אנשים לא זוכרים. אז הרבה שנים הרבה מורים נמנעו מלהיכנס לזה לפרטים.

מה שאני שמה לב עכשיו, כשאני באה ל- teachings של רינפוצ'ה, יותר ויותר הוא נכנס ליותר ויותר פרטים. ואני חושבת שהסיבה היא שיש קצת תסכול מרמת ההישגים של התלמידים במערב, והרמה היא לא גבוהה במיוחד, לא הרבה אנשים מתקדמים מכיוון שהסבל שמצפה להם באם לא יעשו את העבודה לא מוחשי להם. ולכן אני חושבת שרינפוצ'ה הולך ונכנס יותר ויותר לפרטים, ואני בשיעור הזה לא אכנס אליהם, אבל בקורס אחר אנחנו נכנסים לזה קצת יותר³.

בקיצור מה שאני רוצה להגיד זה שהמסר של רינפוצ'ה הוא: המצב רע מאוד, חמור מאוד, הסבל שם גדול ועצום ורב. אנחנו כולנו עברנו את זה אינספור פעמים [ו] בשל הקארמה שהביאה אותנו לכאן, ברגע שיש לנו גלגול מסוים אנחנו לא זוכרים את האחרים, במצב רגיל. במצב של מדיטציה מתקיימת אנשים זוכרים אותם. אבל כרגע זה לא מוחשי לנו, אנחנו לא זוכרים את זה. ורינפוצ'ה אומר: "מוטב ככה כי היינו משתגעים אם היינו זוכרים, כי הסבל הוא כל כך קשה." זאת אומרת זה לא במקרה שזה ככה.

בגיהנום יש כל מיני דרגות של סבל. אחד המקומות הגרועים ביותר נקרא:

མཁའ་མིག་

Narmer

Narmer זה הוא הגיהנום הקשה ביותר, הנמוך ביותר. ו- *Narmer* פירושו ללא הפסק, ללא הרף. זה השם שלו. והוא נקרא ככה מכיוון שהסבל שם הוא בלתי פוסק. באחרים יש הפוגות קלות בין הסבל. יש סבל, קצת הפוגה, ומתחילים שוב לסבול. שם זה ללא הפסק. זה סבל כבד ביותר.

לפעמים אומרים עוד לפני שהגוף מתקרר המיינד שלהם הוא כבר בגיהנום.

² הוגים drak או trak אלו שני ניבים שונים

³ קורס ACI מס' 8 – מוות ועולמות של קיום - <http://www.heart-dharma.org.il/files/C8.htm>

החמור במעשים המיידיים – פיצול הסגה

מי מהמעשים לדעתכם הוא חמור ביותר ושולח אותנו ל- *Narmer*? מבין חמשת המעשים שמנינו?
מהקהל: בגבעת אלה אומרים שפיצול של הסגה זה הראשון.
המורה: כן, זה נכון. פיצול של הסגה הוא המעשה החמור ביותר ששולח לגיהנום הקשה ביותר.

מה זה בעצם סגה?

כן.

מהקהל: יש לי איזה בלבול, פשוט טרמינולוגי. כי עד עכשיו הבנתי בבודהיזם שאת מלמדת שסגה זה לא אנחנו. כי בבודהיזם של תיך נאת האן אנחנו נחשבים סגה. אבל דברנו על זה שסגה זה רק אנשים שהגיעו כבר למשהו, אני לא זוכרת מה, הרבה יותר מתקדם, לא סטודנטים כמונו. אז כרגע כאילו אני קצת מבולבלת.

המורה: תודה על השאלה, כי זה מאפשר לעשות את ההבהרה.

אנחנו משתמשים במילה סגה יותר ממוכן אחד:

1. אנחנו מדברים על שלושת היהלומים, על שלושת האובייקטים שבהם אנחנו מחפשים מבטח, מקלט. שמה, כשמדברים על סגה, מדברים על קבוצת האנשים שראו ריקות ישירות, זאת אומרת זה מובן מאוד מצומצם של המילה סגה. כשמדובר על היהלום של הסגה אלו הם האנשים שראו ריקות ישירות, והם יהלום שיכול לעזור לנו בדרכנו כיוון שבגלל הראיה שלהם הם יכולים לעזור לנו להגיע לשם.
 2. הרבה פעמים משתמשים בסגה לתאר קבוצה של נזירים או נזירות.
 3. אנחנו משתמשים ב'סגה', לא ב'יהלום של הסגה' אלא 'סגה', גם כשאנחנו מדברים על הקהילה שלומדת דהרמה ביחד, גם זאת סגה. זאת סגה במובן הרחב ביותר. במובן הרחב ביותר של המילה, זה קהילת האנשים שלומדת דהרמה יחד.
- אני שמתי לב שקן רינפוצ'ה לא משתמש במילה סגה בצורה כזאת, אבל אחרים כן משתמשים בה ככה. קן רינפוצ'ה, כשהוא אומר סגה הוא מתכוון לנזירים ולנזירות. היהלום של הסגה זה לא הנזירים והנזירות אלא אנשים שראו ריקות ישירות, בין אם הם נזירים, בין אם הם לא נזירים.
- אז ההבחנה היא בין סגה באופן כללי ובין היהלום של הסגה.
- מהקהל: תודה.
- אז בואו נדבר קצת על מה זה פיצול של הסגה, כדי שחלילה לא ניפול בפח הזה.

מי יכול לפצל סגה

- אז קודם כל אפשר קצת להירגע. המעשה הזה יכול רק להתבצע בזמן שהבודהה נמצא בגופו בעולם הזה. אז אנחנו כבר לא יכולים לעשות אותו בחיים האלו.
- ויש פירוט מה בדיוק הפרטים של המעשה כדי שהוא יחשב למעשה כל כך חמור. אני אתן לכם את הפירוט כי הוא רשום באבהידהרמה קושה.
- האדם שמבצע את המעשה, שגורם לפיצול בסגה, יש כמה תכונות שמאפיינות אותו:
- קודם כל הוא חייב להיות נזיר מלא, בניגוד לנזיר זוטר.
 - הוא חייב להיות אדם ששומר היטב על כללי הנזירות שלו.
- אתם זוכרים בפעם שעברה דברנו על נטייה להיות שכלתני, אינטלקטואלי?!?

- הוא צריך להיות אדם עם אינטלקט חזק.
 - צריך להיות אדם כריזמטי, כי הוא מושך אחריו את הסנגהה.
 - ובבסיסו הוא יוצר פיצול בסנגהה על ידי שקר: אדם מציע דרך אלטרנטיבית להגיע להארה, לנירוונה, שלא כדרך הבודהה והדברים שהוא מלמד, ויש פירוט שמה⁴, הם דברים שאין להם שום קשר להארה או להגיע להארה. כגון: לא לאכול יוגורט, לא לאכול בשר, לא ללבוש דברים מסוימים - דברים כאלה. זאת אומרת, דברים שהם משניים, שוליים, ואין להם בעצם שום קשר מהותי להגיע להארה.
- אז זה תיאור מאוד מפורט שכאמור מעשה שאנחנו כבר לא יכולים לעשות, מעשה שבסיסו הוא שקר כי הוא מנסה לפצל את הסנגהה על ידי דרך שהיא שקרית, והוא מצליח כי הוא מושך אליו אנשים.

מתי יכול לקרות פיצול בסנגהה?

יש תנאים מתי מעשה כזה יכול לקרות, מתי מעשה כזה לא יכול לקרות:

- אז כאמור, רק יכול לקרות בתקופת חייו של הבודהה.
- מייד כשהבודהה מתחיל ללמד זה לא יכול לקרות, מכיוון שאנשים אז מאוד מוקסמים מן הדהרמה ועוד אין נטיות לפצל.

ཚུལ་ལོང་བ་སྐྱོར་བའི་ཐོག་མ་ལ།

chunkor korway tokma la

Chunkor – גלגל הדהרמה

Korway - לסובב

tokma la - בראשית

כלומר: זה לא יקרה בראשית התקופה בה הבודהה מסובב את גלגל הדהרמה.

"לסובב את גלגל הדהרמה" הוא ביטוי במסורת הבודהיסטית שמשמעותו: ללמד דהרמה. הגלגל כאילו מתחיל בליבו של המורה, והלימוד מסובב גלגל דומה בלב התלמיד, כלומר מביא לתובנות אצלו.

- גם לא יקרה במשך שתיים עשרה השנים הראשונות מרגע שהבודהה התחיל ללמד מכיוון שהכוח של הרושם הראשון של הדהרמה הוא עדיין מאוד חזק, ואנשים עוד לא הדרדרו בהשקפה שלהם, ההשקפה הדהרמית מאוד חזקה.

བསྐྱེད་པ་ལ་ལྟ་བུ་དང་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་བྱུང་བར།

tenpa la tawa dang tsultrim kyi kyun majung bar

Tenpa - לימוד

Tawa - ראיה

Tenpa la tawa - האופן בו אנשים רואים את הלימוד

Dang - ו

Tsultrim - מוסר

⁴ במקראה

Kyi - מילת יחס

Kyon - פגם

majung war - טרם נתגלו, או טרם הופיעו

מעשה כזה לא יכול לקרות, בתקופה שבה טרם הופיעו פגמים באופן שבו תלמידי הדהרמה רואים את הלימוד ובמוסריות שלהם.

- פיצול בדהרמה גם לא יתכן בסיום חייו של הבודהה כי אנשים כבר יודעים שהבודהה עומד לעזוב אותם והם עצובים.

ཐར་ཡོངས་སྤུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ།

tar yongsu nya-ngen le depay tse

Tar - בסוף

Yongsu - לגמרי

nya-ngen le depay - לעבור לנירוונה

tse - זמן

כלומר: זה לא יקרה ממש בסוף, כשהבודהה עומד לעבור לנירוונה.

- ובוודאי זה לא קורה מיד אחרי שהוא עוזב את העולם.

ཐུབ་པ་སྤུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ།

tuppa nya-ngen le depay oktu

Tuppa – בעל הסגולה, זה כינוי לבודהה

nya-ngen le depay - מעבר לנירוונה

ok tu - אחרי

האנשים עצובים מאוד על לכתו ואז אין סיכוי שיקרה כזה מעשה.

יש עוד תנאים שמצוינים באביהדהרמה קושה. כאמור זה משקף מעשה היסטורי שאומנם קרה בתקופתו של הבודהה, אבל הטענה היא שכל בודהה שיבוא המעשה יחזור על עצמו בתקופה מסוימת בחייו של אותו בודהה שבא.

- בין השאר המעשה לא יכול לקרות מבלי שנוכחים שני התלמידים העיקרים של הבודהה שהם שריפוטרה ומוגדליאנה שהם נקראים "הזוג הנעלה".

མཚོག་གཟུང་གཅིག་གི་སྔ་རོལ་དུ།

chok sung chik gi ngarul du

Chok - נעלה

Sung - זוג

chik gi - אחד מהם

ngarul du - בטרם

המעשה לא יקרה בטרם הופיע לפחות אחד מתוך הזוג הנעלה. הם צריכים להיות נוכחים, ואחד מהם מייד יחזיר את השלום בסנגהה; תוך עשרים וארבע שעות הקרע מתאחה.

- זה גם לא יקרה לפני שקמו מגזרים נפרדים

མཚམས་ཆེ་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ།

tsam che chung machepa dak tu

Tsam – חלוקה, קו מפריד

Che - גדול

Chung - קטן

ma chepa dag tu – נפרדים

המעשה לא יחשב פיצול מלא של הסנגהה כל עוד אין מגזרים שהם נפרדים זה מזה. מחלוקת בתוך אותו מגזר היא גם חמורה, אך זה אינו נחשב טכנית לפיצול בסנגהה.

- זה גם לא יכול לקרות בנוכחותו המיידית של הבודהה - זאת אומרת הבודהה לא יהיה נוכח באותו זמן בתוך הסנגהה בזמן שהמעשה קורה.

אז בקיצור מכל הפרטים האלה ברור לנו שבחטא הזה אנחנו לא יכולים לחטוא כי הבודהה לא חי בזמננו.

חשוב להכניס את הדהרמה לחיינו, מייד

אבל, החלק הזה של ה teaching ישים גם לזמננו. אם אנחנו נחשפים לדהרמה, ומתרשמים מן הדהרמה, ומושפעים מן הדהרמה, התקופה הראשונה של חשיפה לדהרמה היא מאוד חזקה. יש מן ירח דבש ארוך עם הדהרמה, יש התלהבות, יש התרשמות, יש הרגשה של אמת, של טעם, של משמעות.

זה הזמן להכניס גם את הדברים שלומדים לחיים, ליישם אותם ולתרגל אותם. אם דוחים את זה, ואם נשארים ברמה של רק ללמוד, או רק להישאר בהתייחסות שהיא שטחית, ולא מתחילים להכניס ל practice להתחיל לקחת נדרים, ולהתחיל לעשות דברים - יש סכנה שכעבור זמן אנחנו כאילו מתקשחים קצת.

היחס הראשון, שהוא גישה מאוד פתוחה וכנה, מתעמעם קצת, ואנחנו נהיים כאילו מחוסנים קצת. ויש אנשים שמשיכים לבוא לשיעורי דהרמה, ממשיכים ללמוד דהרמה הרבה שנים, אבל זה כאילו כבר שמעו הכל, כבר למדו הכל, וכבר זה יבש קצת אצלם. אין את העניין ההתחלתי.

והסיכוי שפתאום אחרי חמש עשרה שנה הם יתחילו לעשות practice - אלא אם כן קורה איזה אסון בחיים שלהם - הסיכוי הוא לא טוב.

אז חשוב כשאתם נחשפים, וכשאתם מתרשמים, וכשזה חדש ואתם עדיין מאוד מאוהבים בדהרמה, מייד להכניס את זה לחיים שלכם ולהתחיל לעשות את ה practice, ולא לתת לזה להתאבן ולהתייבש, למצב כזה שהוא תלוי באוויר.

ניתוין גלגל הדהרמה

יש צורה חלשה יותר של העבירה הזאת שכולנו עשויים ליפול לתוכה, והרבה נופלים לתוכה למעשה. וזה די נפוץ במרכזי דהרמה ובחוגי דהרמה שמתחילים ללמוד ביחד, ועובר זמן ומתחיל פיצול והרבה פעמים האדם שמביא לפיצול מרגיש מאוד צודק בצורך בפיצול. אדם לא בא ואומר: "עכשיו אני אפצל את

הסגנה!" אדם בא ומרגיש שיש צורך לעשות משהו כי משהו לא מוסרי, או משהו לא בסדר, אז מרגישים מאוד צודקים.

הרבה יותר חשובה האחדות של הסגנה מכל רעיון שיש לנו.

אז פיצול בקהילת סגנה במובן שלנו של מרכז דהרמה זה לא מעשה מידי כפי שמתואר פה באבידהרמה קושה, אבל הוא מעשה חמור מאד. מעשה כזה נקרא גם: **לשבור את גלגל הדהרמה**, או **לנתץ את גלגל הדהרמה**.

מה זה גלגל הדהרמה?

המובן העמוק ביותר של גלגל הדהרמה זה ההבנה של חוסר עצמיות. עכשיו אנחנו בעולם של אבהידהרמה קושה אז אנחנו לא נקרא לזה ריקות, אנחנו נקרא לזה חוסר עצמיות. אז זה המובן ה[עמוק] ביותר.

עשרים וארבע שעות אימות

ואם נחזור לרגע למעשה המידי, לפיצול של הסגנה בתקופת חייו של הבודהה, באותם עשרים וארבע שעות שבהם הסגנה מפוצלת לפני שאוחה הקרע, בעשרים וארבע שעות האלה כל העולם סובל הפרעה חמורה:

- אין אדם אחד בעולם שיכול להגיע ל realization, להבנה רוחנית עמוקה
- אי אפשר להיכנס למדיטציה עמוקה
- כל הפלנטה מזועזעת מהמעשה הזה ברמה הרוחנית

וכאמור הטבע של העבירה נעוץ בשקר שמפצל את הסגנה. ושוב האדם שיוצר את הפיצול לא חושב שהוא משקר - הוא לגמרי משוכנע בצידקתו, ולכן זה כל כך מסוכן ולכן כל כך קל ליפול לשם.

שני אספקטים לפגיעה באובייקטים

הפגיעה בהורים וגם בארהט, יש שני אספקטים לפגיעה:

א) האספקט הראשון הוא אספקט של דחייה: זאת אומרת לפני שפוגעים בהם, לפני שהורגים אותם, אז בתודעה שלנו אנחנו דוחים אותם. אז זה האספקט הראשון. והדחייה שלהם, דחייה של ההורים שסייעו לנו להגיע להארה בכך שנתנו לנו את הגוף היא כמו לדחות את הארה. אז זה האספקט הראשון.

ב) האספקט השני זה לחסל אותם בכך שהורגים אותם. או אפילו אם שוכרים משהו להרוג אותם, [זה] אותו דבר.

מה עושה אותם למידיים?

ועכשיו כמה מילים שמאפיינות את חמשת המעשים המידיים. מה עושה אותם לכל כך חמורים, לכל כך מידיים?

אז יש שני גורמים, שנציין כאן:

1. תחזרו אחרי:

པཎ་པའི་ཤི།

penpay shi

pen פירושו לעזור

1- *shi* כאן זה אובייקט

אז *penpay shin* זה אובייקט של עזרה.

למה הכוונה? למשל להורים. ההורים עזרו לנו בזה שנתנו לנו את הגוף. בכך שנתנו לנו את הגוף עזרו לנו בצורה מרעית בדרך להארה, אז זה עושה אותם אובייקט כל כך חשוב. ודברנו על כוחו של האובייקט בקארמה, משום כך המעשה של פגיעה בהם [הוא] מידי.

אז זה האספקט הראשון שעושה את המעשים למיידים.

2. האספקט השני שעושה אותם למיידים:

ཡུན་ཤི་བཞི།

yunten shi

shi זה אותה מילה שהיתה לנו קודם, *yunten* פירושו מעלות רוחניות טובות.

אז *yunten shi* פירושו אובייקט של מעלות טובות.

הכוונה פה לארהט - הכוונה פה לסנגהה, והכוונה פה לבודהה. שלושת האובייקטים האלה הם אובייקטים שיש בהם מעלות טובות, ושדרכם אנחנו יכולים לפתח בעצמנו מעלות טובות. ומשום כך כוחם רב, משום כך הם אובייקטים כל כך קדושים וחשובים.

אפילו אם הדרך הקארמית לא הושלמה

אם אתם זוכרים, כשדיברנו באחד השיעורים הקודמים על קארמה לעומת דרך קארמית, ודיברנו שבדרך קארמית יש את העניין של ביצוע המעשה, השלמת המעשה, מוטיבציה, כל ארבעת הגורמים שהיו צריכים להשתתף כדי שדרך קארמית תהיה שלמה.

האובייקטים האלה הם כל כך חזקים וכל כך קדושים שגם בלי שכל ההשלמה ישנה, המעשה חמור במיוחד. כמו למשל, בניסיון לפגוע בבודהה. גם אם לא פגענו בו בפועל - כי אי אפשר להרוג אותו בפועל - המעשה מאוד חמור גם ככה. וגם כאן כשמדברים על הארהט, על הסנגהה, ועל הבודהה, יש את האספקטים של דחייה ושל חיסול. אלא שכמובן אי אפשר לחסל את הבודהה.

פיצול של סנגהה בימינו

מכל מה שאמרנו, העניין החמור ביותר זה להביא לפיצול בסנגהה. וצורות שונות של זה קיימות בחיים שלנו. אם אנחנו לומדים דהרמה בקבוצה או באים למרכז דהרמה, או מתקבצים סביב מורה, הסכנה תמיד קיימת שזה יקרה. הסכנה מאוד מוחשית שיש שם משהו שיעצבן אותנו, שלא ייראה לנו, שייראה לנו כמזיק, וננסה לגרום לפיצול, או לשפוט אותם בלבנו. ולכן אני תמיד מעודדת שתעשו דברים ביחד. מאוד חשוב לגשר על אי הבנות, לגשר על פערים לא לתת לשום אירוע כזה לפרוח.

דרך אגב אלו מכם שלמדו את נדרי הבודהיסטווה, אחד מהם מדבר על להימנע מחמשת המעשים המיידים. אז אנשים ששומרים על נדרי הבודהיסטווה, ושומרים עליהם עם היומן, ולומדים אותם כמו שצריך - הסיכויים שלהם ליפול הרבה יותר קטנים.

השאלה עלתה קודם, אז כדי למנוע פוליטיזציה של מרכזי דהרמה, חשוב שאנשים ילמדו את הנדרים וישמרו עליהם. בין השאר ישמרו במיוחד לא לבקר, לא לשפוט אנשים שנמצאים איתכם יחד בקבוצה,

לא לעשות את הדעות שלכם יותר חשובות מהאחדות של הסנגהה.

מעגלים קונצנטריים של עבירה

וכדי לעשות את זה, יש עצה שמלמדים המורים, שחלה לאו דווקא בהקשר הזה אלא בכל הקשר של כל אחת מן העבירות שאנחנו מנסים להימנע מהם. יש כאילו מעשים קונצנטריים סביב העבירה.

אז אם תחשבו על התנהגות מינית בלתי הולמת, למשל, נאמר מעשה ניאוף.

מעשה ניאוף הוא שיא בשרשרת שהתחילה הרבה קודם. אז לפני שיש מעשה ניאוף היה תכנון לעשות מעשה ניאוף, לפני שהיה תכנון לעשות מעשה ניאוף היה איזה פלירט שקדם לזה, ולפני הפלירט שקדם לזה היו אולי שיחות ממושכות, ולפני השיחות הממושכות אולי היו מבטים ממושכים, ולפני המבטים הממושכים הייתה אולי מחשבה על משהו. ויש מעגלים קונצנטריים סביב העבירה עצמה.

מעגלים קונצנטריים במקרה של עבירת ניאוף

העבירה עצמה היא מרכז המעגל ויש טבעות טבעות סביב העבירה, והעצה היא אפילו לא להתקרב לטבעת החיצונית אפילו לא לחשוב על זה.

כשנוסעים ברחובות בניו יורק, נורא קשה למצוא חניה בניו יורק ויש בכל מקום יש שלט "אין חניה". בהרבה מקומות יש שלטים שאומרים "don't even think about it", אפילו על תחשוב על לחנות כאן. אז גם כאן העצה היא: אפילו אל תחשוב בכיוון הזה, אל תרשה לעצמך. וכשמתגנבת מחשבה קלה שם צריך לגדוע אותה.

ולכן כל כך חשוב לשמור על היומן, כי אין לנו מודעות כל-כך למחשבות שעוברות בראשונו בלי שאנחנו באופן שיטתי מרגילים את עצמנו לבחון מה עשיתי בשעתיים האחרונות, מה עבר בראשי בשעתיים האחרונות.

העבירות היותר חמורות הן אלה המתבצעות במחשבה

ובהקשר הזה להזכיר לכם, כשדיברנו על דרך קארמית לעומת קארמה, אמרנו ששלוש העבירות המנטאליות מספר שמונה, תשע, עשר ברשימת עשרת כללי החופש, הן החמורות ביותר.

ཡི་ཀྱི་ལམ་གསུངས།

yi kyi le sum

Yi - מיינד

Kyi - של

Le מעשים

Sum – שלושה

שלוש העבירות המתבצעות במחשבה.

למרות שהמעשים הם מנטאליים, כל אחד מהם הוא דרך קארמית שלמה, ולכן מה שקורה במחשבה הוא חמור ביותר. וחשוב ביותר להתחיל משמה את שידוד המערכות, ואת הניקוי ראש שלנו. אז בוודאי בהקשר של פיצול של סגהה.

כיצד לנהוג בתלמידים שמפריעים לשיעור

מהקהל: יש לי שאלה. מה קורה באמת, אני שואל לגבי הפיצול בסגהה, אם באמת יש איזה משתתף שהוא קיצוני, הוא מפריע לשיעורים, הוא אומר "הכל בבלט", חוקי קארמה בולשיט, לא יודע מה, משהו כזה באמת קיצוני ובכל זאת הוא משתתף בשיעורים, איך מטפלים באחד כזה לאור מה שאמרת?

המורה: קודם כל צריך לזכור שכשאחד כזה מופיע, זה הקארמה שלנו שהביאה אותו לשם. זאת אומרת אין משתתף כזה שהוא קיים מצידו הוא ובזכות עצמו. הוא ריק. ואם מופיע בשיעור דהרמה שלנו משהו כזה, חשוב לזכור מאיפה הוא בא: הוא בא מהשלכה שבאה מהמינד שלי, כתוצאה מקארמה שאני צברתי בעבר. אם אני לא נותנת, או לא נתתי בעבר מספיק כבוד למורים, אז מופיעים בחיים שלי כאלה.

אז הדרך לפתור בעיה כזו, **במבט קדימה**, היא היא לא ללכת נגדו אלא ללכת ולשמור בעצמי, שאני אדאג לתת כבוד לדהרמה ולתת כבוד למורים. אז זה דבר ראשון.

דבר שני, לפעמים, **בזמן הווה**, יש צורך באמצעי ריסון **כדי לאפשר ששאר הכיתה תלמד**. חשוב נורא איך עושים את זה. **חשוב שזה לא ייעשה מתוך כעס, שזה לא ייעשה מתוך שפיטה, שזה לא יעשה מתוך רצון לסלק את אותו אדם, אלא מתוך חמלה**. לראות אותו כאימא שלי בגלגולים קודמים ולנהוג בו באהבה.

יש אנשים כאלה, ורואים אותם אצל הלאמות הכי גדולים. באים אנשים שפניהם להזיק. ויש צורך לפעמים לרסן אותם, וצריך לפתח כישורים לעשות את זה בצורה נכונה, והלאמות עושים את זה. לפעמים מתאים לא להתייחס לאותו אדם, לא לענות לשאלות שלו, או לא לתת לו זכות דיבור. אני ראיתי לאמה שהפסיק את השיעור עד שהאדם הזה יצא מן החדר, זה גם קורה. אבל מה שמאוד חשוב, זה

לזכור מאיפה הם באו, לא לעשות אותם כקיימים בזכות עצמם, ולא לשפוט אותם בליבנו. זה הקארמה שלנו, כמובן, שמביאה את הפיצול.

המורה: כן.

מהקהל: אותו לאמה שהוציא את האדם מהחדר. אז אנחנו למדנו לגבי הנדרים של הבודהיסטווה, שאדם שנמצא במעלה מאוד מתקדמת, יכול גם לנהוג אחרת מהנדרים שאנחנו מצוויים בהם כבודהיסטווה בגלל שיש לו כוונה מסוימת: להראות, לעשות עם זה משהו. אז השאלה אם זה זה, כי אחרת אני לא כל כך מבינה, זה נראה לי מעשה מאוד קשה לעצור את הכיתה ולגרום לכך שבן אדם יצא מהחדר.

המורה: את הזכרת בעצמך, יש לנו את הנדרים של הבודהיסטווה, **ואחד מן הנדרים היותר גבוהים זה כשמגיע זמן לשבור נדר, צריך לשבור אותו על ידי נדר יותר גבוה**. ובשביל לדעת מתי הגיע הזמן, ואיך לעשות את זה, צריך להיות מאוד מתקדם בדהרמה, צריך להיות עם realizations מאוד עמוקים.

ורק לאמה מאוד גבוה יכול להרשות לעצמו לעשות את זה, **וכשמגיע הזמן - הוא חייב לעשות את זה**, מכיוון שהרבה יותר אנשים נפגעים אם הוא לא יעשה את זה. אז מכיוון שיש לו פרספקטיבה מאוד רחבה והוא יכול לקרוא קדימה, הוא רואה את המצב הרבה שלבים קדימה, אז הוא שוקל את הדרך הטובה ביותר שתביא ברכה מרובה ביותר באותו מצב. ולאמות מאוד גבוהים מפתחים כוחות מאוד גדולים. הם לאו דווקא צריכים פיזית להוציא משהו מן החדר, הם יכולים לגרום לכך שהאדם הזה יצא מן החדר בעצמו. הם עושים מה שצריך כדי להביא ברכה לעולם ולדהרמה ולאנשים שבאים בכנות ללמוד דהרמה.

ב *Lam Rim Chenmo*⁵ יש כל מיני כללי התנהגות איך צריך להתנהג עם המורה. יש גם כללים איך המורה צריך להתנהג עם התלמידים. וכתוב שמה במפורש,

אם אדם לא מתייחס בכבוד למורה - המורה מנוע מללמד אותו; המורה מצוה לא ללמד אותו דהרמה. זה גורם לפגיעה חמורה גם בתלמיד, גם במורה, וגם בדהרמה, אם המורה ממשיך ללמד למרות שאין כבוד לדהרמה.

(מנדלה)

⁵ **הספר הגדול של השלבים בדרך להארה** – ספרו המהולל של ג'ה צונגקאפה, לאמה טיבטי גדול שחי בשנים 1357-1419, והיה מורהו של הדלאי לאמה הראשון.